

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології

Кафедра психології розвитку
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма – ОП «Психологія»

Спеціальність – С4 Психологія

Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика та інформація»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Психологія розвитку людини
Освітня програма	«Психологія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	С4 «Психологія»
Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика та інформація»
Освітній рівень	другий – <u>магістр психології</u>
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості психічного та особистісного розвитку людини на різних етапах онтогенезу. В межах курсу здійснюється вивчення стадій розвитку, закономірностей їх змін, періодизацію психічного розвитку та розвитку особистості, залежність психічного розвитку від культурно-історичних та соціальних умов. Структуру навчальної дисципліни складають 2 змістові модулі (ЗМ), що включають 9 тем. До першого ЗМ увійшли теми: «Вступ до дисципліни «Психологія розвитку людини», «Поняття розвитку та його основні принципи, закономірності, механізми», «Психологічні теорії розвитку»; до другого ЗМ увійшли теми: «Психологія розвитку людини в пренатальному та немовлячому періоді онтогенезу», «Психологія розвитку людини в період раннього віку», «Психологія розвитку людини в дошкільному періоді онтогенезу», «Психологія розвитку людини в молодшому шкільному віці», «Психологія розвитку людини в підлітковому та юнацькому віці», «Особливості розвитку людини в період дорослості».

Метою запропонованого курсу: ознайомлення студентів з основними поняттями психології розвитку. Формування у здобувачів наукового розуміння проблеми розвитку у психології як на теоретичному, так і на практичному рівнях. Розкриття змісту основних теоретичних напрямків дослідження розвитку у психології. Аналіз основних принципів, закономірностей, механізмів психічного розвитку та особливостей розвитку людини як біо-соціо-духовної істоти на протязі онтогенезу.

Компетентності

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології, зокрема для створення безпечного психологічного середовища

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи

психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях..

Програмні результати

Пр4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій, надавати пропозиції щодо удосконалення психологічного супроводу осіб, які потребують психологічної допомоги.

Пр5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування тощо) у сферах освіти, бізнесу, сім'ї, з питань особистісного та кар'єрного розвитку, гендерних аспектів у психології, соціально-психологічної реабілітації, провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

Пр13. Здатність розробляти, проводити, та здійснювати моніторинг програм психологічної профілактики, психологічної допомоги (психологічного супроводу) осіб у складних життєвих обставинах та формувати психологічний висновок за результатами оцінки виконання психологічної програми (соціально-психологічної реабілітації)

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Кількість годин	Завдання
1.	Вступ до дисципліни «Психологія розвитку людини».	Розуміти та вміти означити суть предмету, завдань, методів, методологічних проблем психології розвитку.	2	Усні доповіді та тематичні тестові завдання.
2.	Поняття розвитку та його основні принципи, закономірності, механізми.	Вміти розкрити суть поняття психічного розвитку, основних принципів психічного розвитку, закономірностей та механізмів психічного розвитку.	2	Усні доповіді та тематичні тестові завдання.
3.	Психологічні теорії розвитку.	Ознайомитись з основними досягненнями, розробками в психології розвитку та вміти обґрунтовувати зміст психологічних теорій та періодизацій онтогенезу особистості.	2	Усні доповіді та тематичні тестові завдання
4.	Психологія розвитку людини в перинатальному, немовлячому та ранньому періодах онтогенезу.	Ознайомитись з особливостями внутрішньоутробного розвитку та розвитку від народження до трьох років. Вміти означити особливості розвитку особистості за основними критеріями періодизації.	2	Усні доповіді та тематичні тестові завдання.
5.	Психологія розвитку людини в дошкільному періоді онтогенезу.	Ознайомитись з особливостями розвитку дошкільнят. Вміти означити особливості розвитку особистості за основними критеріями періодизації.	2	Усні доповіді та тематичні тестові завдання.

6.	Психологія розвитку людини шкільному віці.	Ознайомитись з особливостями молодшого шкільного віку, підліткового та старшого шкільного віку. Вміти означити особливості розвитку особистості за основними критеріями періодизації.	2	Усні доповіді та тематичні тестові завдання.
7.	Особливості розвитку людини в період дорослості.	Ознайомитись з особливостями розвитку людини в період ранньої, середньої та пізньої дорослості. Вміти означити особливості розвитку особистості за основними критеріями періодизації.	2	Усні доповіді та тематичні тестові завдання.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	40
Самостійна робота	10-
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		5		5		5		5		5		5		5	5	10		50
Самостійна р-та																		
Контрольна робота																		
Підсумковий контроль (залік)																	50	50
Всього за тиж-нь		5		5		5		5		5		5		5	5	10	50	100

6. Ресурсне забезпечення.

Література

Основна:

1. Александров Ю. В. Психологія розвитку: навч. посібник. Харків, 2015. 336 с.
2. Крайніков Є.В. Психологія розвитку. Словник-довідник. К.: Арістей, 2004. 280 с.
3. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: навч. посіб. К. : Академвидав, 2005. 360 с.
4. Самошкіна Л.М. Вікова психологія: навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом. Дніпропетровськ: вид-во ДНЕУ, 2006. 248 с.
5. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Вікова психологія. К.:

Центр учбової літератури, 2012. 346 с.

6. Токарева Н.М. Основи вікової психології : навчально-методичний посібник / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. Кривий Ріг, 2013. 283 с.

Додаткова:

7. Бочелюк В., Черепехіна О. Геронтопсихологія. Навчальний посібник. Вид-во: Сварог, 2023. 436 с.
8. Булах І.С. Психологія особистісного зростання підлітка. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2003. 340 с.
9. Дуткевич Т. Дитяча психологія. К.:Центр початкової літератури. 2012. 424 с.
10. Дуткевич Т. Дошкільна психологія. К.:Центр початкової літератури. 2007. 392 с.
11. Климишин О.І. Психологічні особливості розвитку духовності старшокласників у процесі навчання. Дисерт. на здобут. наук. ступ. канд. псих. наук: 19.00.07. Івано-Франківськ, 2004. 220 с.
12. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. К.: Рад. школа, 1989. 608 с.
13. Кузікова С.Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці. Монографія. Суми: Видавництво СумДПУ, 2020. 324 с.
14. Кузьменко В.У. Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років: Монографія. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. 354 с.
15. Максименко Д.С. Як справлятися з гнівом дитини. Практична психологія. К.:ЦУЛ. 2021. 173 с.
16. Максименко Д. Психологічні особливості криз підлітка. Практична психологія. К.:ЦУЛ. 2020. 200 с.
17. Павелків Р.В. Дитяча психологія / Р.В.Павелків, О.П.Цигипало. К.: Академвидав, 2008. 431 с.
18. Павелків Р., Харченко Е. Геронтопсихологія: Медико-біологічні та соціально-психологічні аспекти старіння. К.:Центр початкової літератури. 2020. 476 с.
19. Помиткін Е.О. Психологія духовного розвитку особистості: Монографія. К.: Наш час, 2005. 280 с.
20. Ямницький В. М. Психологічні чинники розвитку життєтворчої активності особистості в дорослому віці : автореф. дис... д-ра психол. наук : 19.00.07. К., 2005. 40 с.

6. Контактна інформація

Кафедра	Психології розвитку вул. Шевченка, 57 kpr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Док.психол. н., доц. Климишин О.І.
Контактна інформація викладача	olha.klymyshyn@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на розвиток вищої освіти в Україні, що ґрунтується на засадах гуманізму, демократизму, національної самосвідомості та міжнаціональної толерантності. Пріоритетними напрямками організації освітнього процесу є формування світогляду майбутніх магістрів (відкрита комунікація, обмін думками тощо), розвиток креативності, створення оптимальних умов для їх самореалізації, широке застосування інформаційних технологій, впровадження дистанційної форми навчання, діджиталізація освіти та реалізація принципів STEM-освіти.

У процесі навчання використовуються такі методи: лекція (ознайомлювальна, проблемно-пошукова, узагальнювальна); моделювання (образно-символічне, концептуальне, структурно-логічне); компаративний аналіз; діалог; опрацювання першоджерел.

Серед методів контролю використано: усне опитування, письмова робота (тестові завдання), тематичні повідомлення (доповіді-презентації).

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний: вчасно виконувати завдання, які зазначено у програмі (силабусі), приймати активну участь в роботі на семінарах, дотримуватись принципів академічної доброчесності при підготовці доповідей.

Викладач: Климишин Ольга Іванівна